

Deltagande personal skapar sin egen hälsa

Föredrag vid konferensen
Sjukvård och hälsa – går det ihop?

Göran Ejlertsson

Professor i folkhälsovetenskap

Sluta plåstra – hälsoskapande arbetsplatser inom hälso- och sjukvården

Syfte

- Utveckla en deltagarbaserad modell för en hälsoskapande arbetsplats
- Utveckla instrument för att göra salutogena arbetsfaktorer mätbara.
- Använda ett deltagarbaserat arbetssätt.

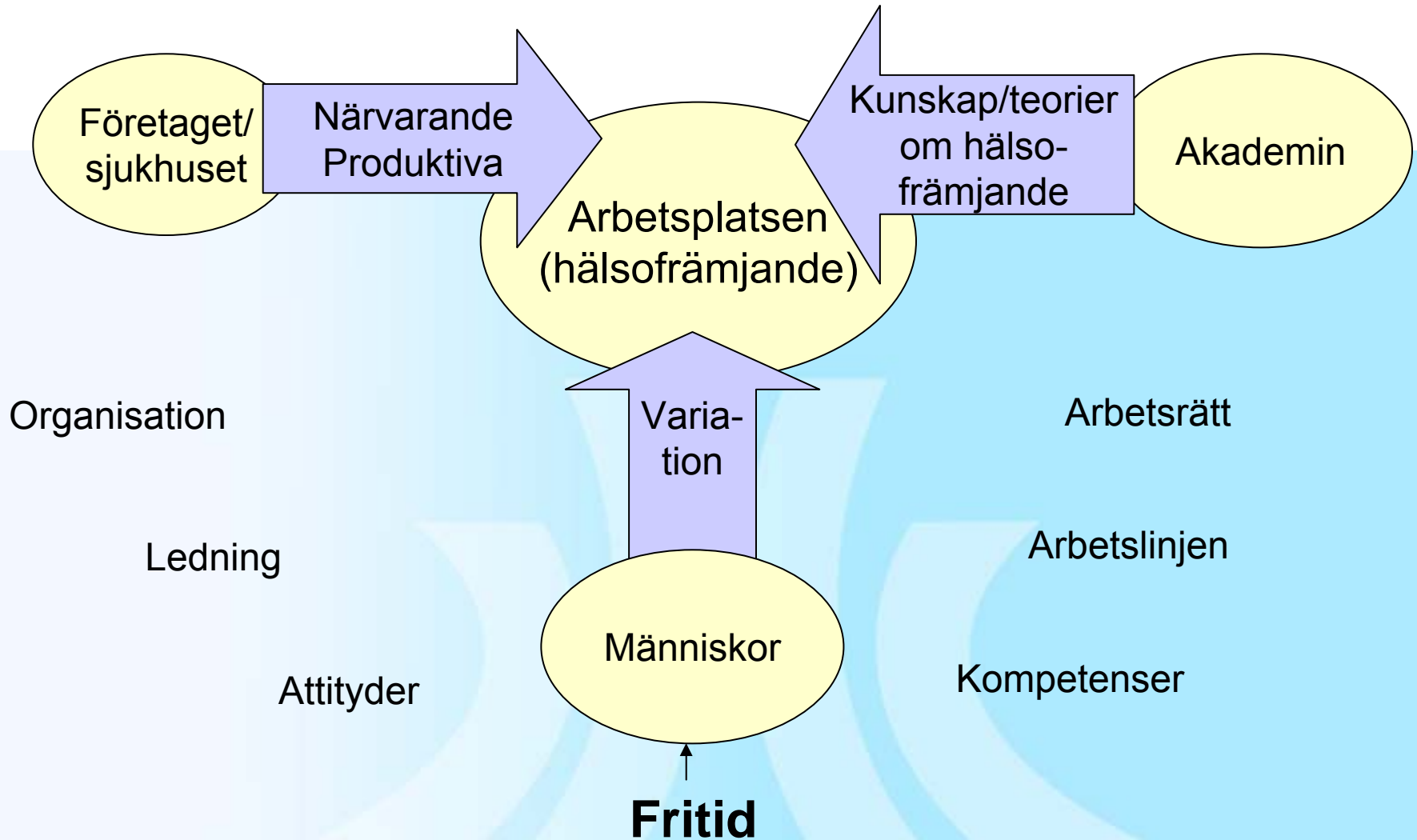
Några forskningsfrågor

Vad är det som gör att en arbetsplats kan tillföra sådan energi att hälsa skapas?

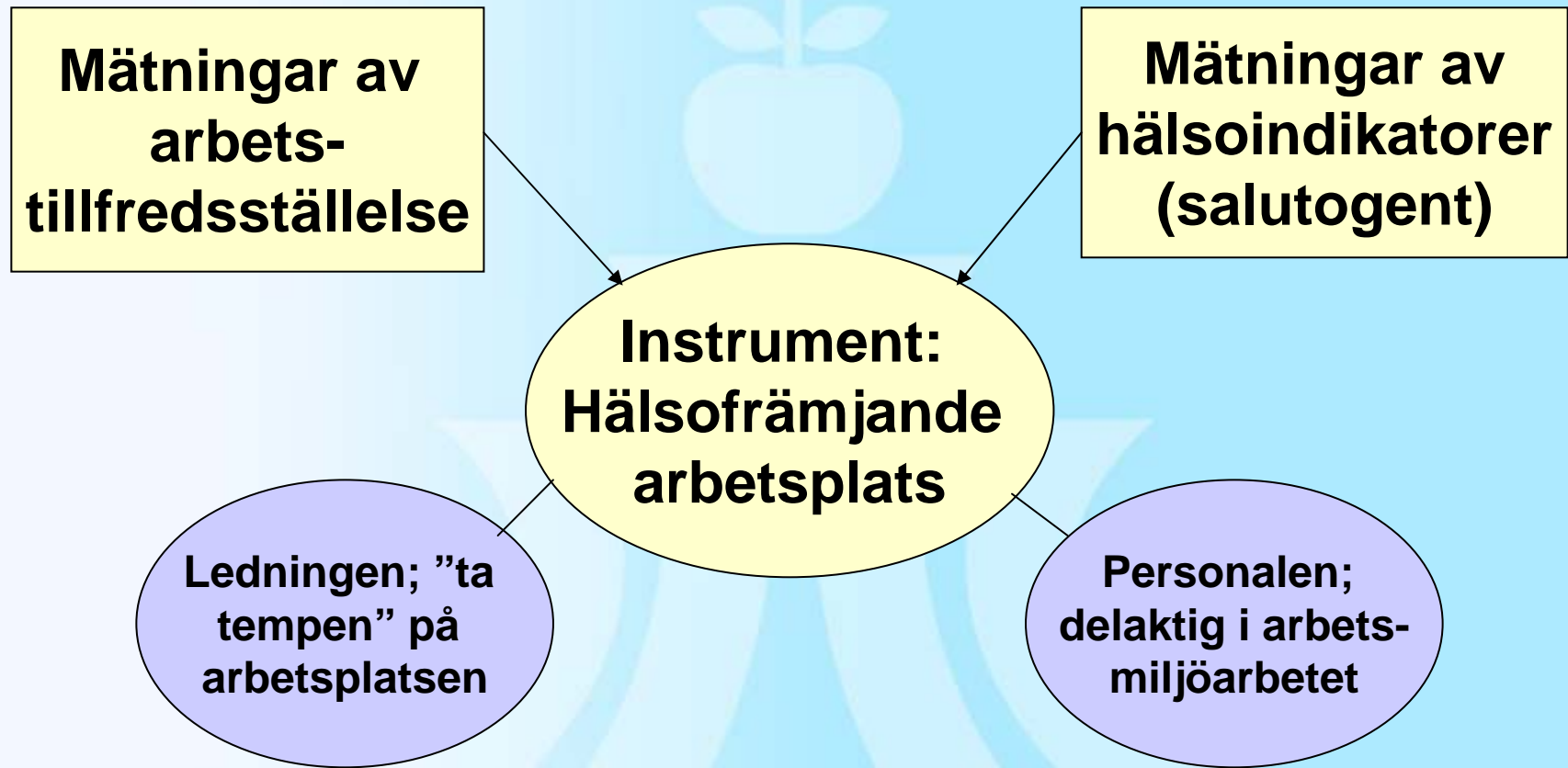
Hur skall man praktiskt arbeta för att en arbetsplats skall bli hälsofrämjande?

Kan man finna metoder att mäta både arbetsplats- och hälsorelaterade data utifrån ett salutogent perspektiv?

Kan man finna metoder att hantera sådana data, så att de är till nytta både för ledning och medarbetare?

Arbetsmodell

Exempel på patogen utgångspunkt

Ange för varje besvär eller tillstånd i vad mån du har känt av dem under de senaste fyra veckorna.

	Ja	Nej
Trötthet	☐	☐
Dålig aptit	☐	☐
Svårigheter att sova	☐	☐
Värk i muskler/leder	☐	☐

Exempel på motsatser

- Känt mig pigg
 - Känt mig glad, optimistisk
 - Sovit bra
 - Känt mig frisk
 - Fungerat bra i kontakten med andra
- Känt mig trött, utmattad
 - Känt mig nedstämd, dyster
 - Sovit dåligt
 - Känt mig sjuk
 - Fungerat dåligt i kontakten med andra

Ett salutogent hälsomått

SHIS = Salutogenic Health Indicator Scale

Mäter indikatorer på hälsa

Baserat på en salutogen teoriram

Kort och enkelt att använda – 12 frågor

Hög kvalitet i olika empiriska test

Bringsén Å, Andersson HI, Ejlertsson G. Development and Quality Analysis of the Salutogenic Health Indicator Scale (SHIS). Scand J Public Health 2009; 37: 13-19

Upplevelser av arbete och arbetssituation

Frågor konstruerades utifrån
arbetsrelaterade teorier:

- flow
- regenerativt arbete
- krav – kontroll – stöd
- ansträngning – belöning

Mätinstrumentet innehåller sex dimensioner ...

Stödjande arbetsförhållanden
Individuella upplevelser
Självbestämmande
Tidsupplevelse
Ledarskap
Förändringsarbete

Exempel på frågor (området individuella upplevelser)

- Mitt arbete känns meningsfullt
- Jag känner att jag utvecklas i mitt arbete
- Mitt arbete är varierande
- Jag utför det arbete som jag är utbildad för
- Jag går till arbetet med glädje
- Mitt arbete är en stor utmaning för mig

Svar från **Instämmer helt till** **Tar helt avstånd**

Ett mått på arbetsupplevelser

WEMS = Work Experience Measurement Scale

Mäter arbetsförhållanden ur ett salutogent perspektiv

Baserat på en gedigen teoriram

Kort och enkelt att använda

Hög kvalitet i olika empiriska test

Nilsson P, Bringsén Å, Andersson HI, Ejlertsson G.
Development and Quality Analysis of the Work Experience
Measurement Scale (WEMS). WORK 2009 (accepted)

Arbetsmodell - verksamhetsnära

- Enkäter besvaras datorbaserat 2-3 gånger per år
- Enkel statistiksammanställning per avdelning och totalt
- Varje avdelning/enhet får egna data i sammanställning plus total.
- Egen avdelning jämförs på två sätt:
 - med sjukhuset
 - med egna tidigare uppgifter
- Eventuella skillnader/förändringar kan också studeras i detalj
- **Resultaten diskuteras i personalen – enkäten som dialogverktyg**
- Åtgärder?

Arbetsmetod och instrument har utvecklats i ett gemensamt projekt, där personalen har varit involverad i stor utsträckning.

Det deltagarbaserade arbetssättet har varit en stor succé långt utöver traditionellt arbetsmiljöarbete

Instrument och rekommenderad arbetsmetod finns nu på nätet: www.hkr.se/shis-wems

Kontakta gärna:

asa.bringsen@hkr.se

petra.nilsson@hkr.se

ingemar.andersson@hkr.se

goran.ejlertsson@hkr.se

Tack för uppmärksamheten!